

Становище на Български фонд за жените относно ратификацията на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Истанбулска конвенция)

Уважаеми дами и господа,

Български фонд за жените изразява настоящото становище поради възникналите изключително погрешни и съзнателно подвеждащи тълкувания от страна на политически партии, религиозно-фундаменталистки неправителствени организации и отделни (бивши) политически лица на текста на т.нар. Истанбулска конвенция, тиражирани по медиите през последните седмици, по повод предстоящата ратификация на Конвенцията.

Бихме искали да припомним на българското правителство, институциите и всички граждани на Република България, че насилието над жени е с размерите на епидемия както в национален, така и в европейски и световен мащаб. Близко 35% от жените по света са били подложени на физическо и/или сексуално насилие през 2016 г., показват данни на Световната здравна организация. В Европа, 1 от 3 жени над 15 г. е била подложена на физическо и/или сексуално насилие поне веднъж в живота си, според Агенцията на ЕС за основни човешки права. Българските неправителствени организации, предоставящи закрила на жертви на домашно насилие, от години алармират, че всяка четвърта българка е жертва на тормоз в дома си, а според национално представително изследване на фондация „Партньори България“ цифрата е по-страшната - една от всеки три жени е подложена на насилие. Става дума за почти един милион българки, които ежедневно търпят психически, физически, сексуален и/или икономически тормоз от страна на техните партньори. Освен домашното насилие, жените и момичетата са жертви на преследване, онлайн сексуален тормоз, ранни насилствени бракове, ранни бременности, сексуален тормоз на работното място, насилствени аборти, икономическа зависимост, трафик на хора, престъпления от омраза, феминцид. **Всички тези форми на насилие засягат пряко и непряко и децата, които неминуемо стават жертви. Всички тези престъпления се случват ежедневно и в България. И всички тези престъпления срещу жените и момичетата са престъпления на основата на пола, т.е. жените стават много по-често техни жертви, заради наследените стереотипни представи, че жената (трябва да) има подчинено положение спрямо мъжа.**

Истанбулската конвенция е единственият документ, който предлага цялостен подход за превенция и справяне с насилието над жени и домашното насилие. Целите на конвенцията са ясно записани в Глава 1, Чл. 1. Най-общо, те са премахване на насилието и дискриминацията над жените и момичетата и създаване на цялостна рамка, политики и мерки за подкрепа на жертвите. Никъде в целите на Конвенцията не се споменава “трети пол” (каквото и да разбират под него противниците на Конвенцията), нито “въвеждане на гей бракове”.

Под “насилие над жени”, Конвенцията разбира “нарушение на правата на човека и форма на дискриминация срещу жените и означава всички актове на насилие, основано на пола”, „насилие над жените, основано на пола“ означава насилие, което е насочено срещу жена, защото тя е жена, или което засяга предимно жените”, а под “пол” Конвенцията приема социално изградени роли, поведения, дейности и характеристики,

които определено общество смята за подходящи за жените и за мъжете. Български фонд за жените би искал да разясни на противниците на Конвенцията, че това не означава “трети пол”, а означава, с една дума, стереотипи. Именно заради стереотипа, че “жената е длъжна да се подчинява на мъжа си”, Елена и Виола изгубиха живота си преди няколко месеца (защото според бившите им партньори, насилници и техни убийци, те не са се обличали или държали по „подходящ“ начин). Заради стереотипа, че “ролята на жената е да е домакиня и майка”, хиляди жени са икономически зависими от партньорите си и в случай на домашно насилие, много по-трудно се спасяват от него. И заради стереотипа, че “истинският мъж не плаче”, безброй мъже потискат емоциите си и съответно, стават раздразнителни и агресивни или стигат до дълбока депресия и самоубийство.

Именно тези са предразсъдъците, които унищожават семейството, които превръщат децата в насилници и жертви, които карат момиченцата да се стараят да бъдат преди всичко красиви и прелъстителни, а момченцата да залагат на грубата физическа сила и бързото печелене на пари. За тях и други подобни е текстът в Конвенцията, който препоръчва „страните да предприемат мерки за насърчаване на промени в социалните и културни модели на поведение на жените и мъжете с цел изкореняване на предразсъдъци, обичаи, традиции и всякакви други практики, основани на стереотипни роли за жените и мъжете“.

Истанбулската конвенция се фокусира върху три ключови сфери в борбата с насилието над жени: превенция, защита на жертвите и преследване на насилниците. Тя ще задължи България да събира данни за домашното насилие (което ще даде ясна картина и колко мъже са жертви на домашен тормоз), да мониторира напредъка по темата и да подкрепя устойчиво неправителствените организации, които работят за преодоляване на проблема от години. Освен това, ще бъдат провеждани информационни кампании на национално ниво, ще има подкрепа за денонощната телефонна линия за лица, пострадали от насилие, ще бъдат разкрити повече защитени жилища за пострадалите жени и техните деца (в момента общият брой на леглата в защитените жилища е не повече от 200 за цялата страна) и най-важното - домашното насилие ще бъде криминализирано (защото в момента то не е престъпление по НК).

Относно странните притеснения на ПП ВМРО, различни неправителствени организации, политици и отделни граждани, че “мъже, които считат себе си за жени, все по-често се появяват сред женските спортисти”, бихме искали да изясним, че Истанбулската конвенция се фокусира върху справяне с проблема с домашното насилие и насилието над жени, а не регламентира спортни състезания. Относно твърденията на същите, че Конвенцията ще въведе “изучаване на травестизъм и хомосексуализъм” (каквото и да значи това), бихме искали да посочим, че Чл. 14. Т.1. гласи: “Страните предприемат, където е подходящо, необходимите стъпки за включване на съобразен с развиващите се възможности на учащите се учебен материал по въпроси като равнопоставеност между жените и мъжете, нестереотипни роли на пола, взаимно уважение, ненасилствено разрешаване на конфликти в междуличностните отношения, насилие над жените, основано на пола, и право на лична неприкосновеност, в официалните учебни програми и на всички образователни равнища.” Това означава, че децата ще развият чувствителност към съществуващите стереотипи и към различните форми на насилие. На език, лесен за тъкуване, децата ще знаят, че когато пораснат, ще имат по-голям избор от това да са “ходещ инкубатор” за едните и “ходеща касичка” за другите.

На последно място, бихме искали да се обърнем към всички, които се притесняват, че Истанбулската конвенция “ще разруши традиционното семейство”. Напротив, няма по-здравосъобразно семейство от онова, в което няма насилие, а само любов. Напълно съгласни сме и с г-жа Корнелия Нинова, че “принципно решението за присъединяване към определен международен договор е суверенно право на всяка държава. Няма автоматично

задължение на държавите членки да ратифицират дадена конвенция.” (взето от нейния фейсбук профил). Именно сега е моментът България да реши към кои държави ще се присъедини - към развиващите се, които с всички усилия се борят с насилието над жени, момичета и деца или към тези държави, в които закостенялостта и патриархалната култура доминират, а в някои от тях, например в Русия, домашното насилие бе декриминализирано преди месеци.

Бихме искали да заявим, че с всеки един ден, в който ратификацията на Истанбулската конвенция се отлага, се застрашава живота на хиляди българки. И сме безкрайно учудени, че именно патриотична партия подлага на риск живота на българските жени и момичета, а лява партия отказва да подкрепи интересите на потиснатите и да работи за решаване на неравенствата.

Призоваваме ви, уважаеми дами и господа, не се поддавайте на манипулации и подкрепете Истанбулската конвенция.

Български фонд за жените